

ਸਮੈਸਟਰ -1

ਸਤੰਬਰ-2010, ਜਮਾਤ-ਨੌਵੀਂ, ਵਿਸ਼ਾ: ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 70

ਭਾਗ-ੳ (ਭੂਗੋਲ) (21)

ਪ੍ਰ.1 ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1×3=3)

1. ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੈਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। (1)
2. ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਕੀ ਹੈ? (1)
3. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਸੰਭਾਵੀ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? (1)

ਪ੍ਰ.2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਉਤਰ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ। (3×2=6)

1. ਪਾਣੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (3)
2. ਛਿੱਜਣ ਅਤੇ ਭੌਂ-ਖੁਰਨ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। (3)
3. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? (3)

ਪ੍ਰ.3 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ 220-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ। (7×1=7)

ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ (7)

ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰ.4 ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਾਨਚਿਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉ। (5)

1. ਜਵਾਲਾ ਚੱਕਰ (2)
2. ਵੈਸ਼ਵੀਅਸ (1½)
3. ਕ੍ਰਾਕਾਟੋਆ (1½)

ਭਾਗ ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ) (14)

ਪ੍ਰ.5 ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਉਤਰ ਇਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (1×1=5)

1. ਧਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। (1)
2. ਭੂਮੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। (1)
3. ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। (1)
4. ਕੀਮਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। (1)
5. ਮੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (1)

ਪ੍ਰ.6 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। (3×3=9)

1. ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। (3)
2. ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ। (3)
3. ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। (3)
4. ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। (3)
5. ਵਿਆਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (3)

ਭਾਗ ਏ (ਇਤਿਹਾਸ) (21)

ਪ੍ਰ.7 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1×1=5)

1. ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (1)
2. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ? (1)
3. ਲੋਹ ਯੁਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ? (1)
4. ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। (1)
5. ਤਰਕਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (1)

ਪ੍ਰ.8 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। (3×3=9)

1. ਬਸਤੀਵਾਦ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (3)
2. ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਰਬ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (3)
3. ਆਰੰਭ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਲਿਖੋ। (3)
4. ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਕਾਰਣ ਲਿਖੋ। (3)
5. ਮਿਸਰੀ ਲਿਪੀ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? (3)

ਪ੍ਰ.9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7-7 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 220-225 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1×7=7)

ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (7)

ਭਾਗ ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ) (14)

ਪ੍ਰ.10 'ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। (1×5=5)

1. 'ਪਰਿਵਾਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਹੈ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (1)
2. ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? (1)
3. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? (1)
4. ਇਕਾਤਮਕ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (1)
5. ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? (1)

ਪ੍ਰ.11 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। (3×3=9)

1. ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? (3)
2. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (3)
3. ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (3)
4. ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? (3)

Semester-1

September-2010, Class IX, Sub: Social Studies

Time: 3 Hrs.

M.M: 70

Part A (Geography) (21)

Q.1 All questions are compulsory. Answer the question in one line or one word.

1. Name the gases supporting plants life. (1)
2. What is a Volcano? (1)
3. Name the areas in India, which are prone to earthquakes. (1)

Q.2 Answer any two of the following questions. Answer the question in 70-75 words.

1. Write about Hydrological cycle. (3)
2. Distinguish between weathering and erosion. (3)
3. Why is earth called unstable? (3)

Q.3 Answer any one of the following questions. Answer the question in 220-250 words.

What is Volcano activity? Explain its causes and effects. (7)

OR

Why is earth called water planet?

Q.4 Fill in the outline map of the world. (5)

1. The Ring of Fire (2)
2. Vasuvious (1½)
3. Krakatoa (1½)

Part B (Economics) (14)

Q.5 All questions are compulsory. Answer the question in one line or one word. All questions carry one mark each.

1. Define wealth. (1)
2. Define land (1)
3. Define wages. (1)
4. Define price. (1)
5. What do you mean by the term demand? (1)

Q.6 Answer any three of the following questions. Answer the question in 70-75 words. All questions carry 3 marks each.

1. Define utility. Explain its features. (3)
2. Define goods and give its classification. (3)
3. Define market. What are the main features of market? (3)
4. Define labour. What are its main features? (3)
5. Define interest. Distinguish between Gross Interest and Net interest. (3)

Part-C (History) (21)

Q.7 All questions are compulsory. All questions carry one mark each. Answer the questions in one line or one word.

1. What do you understand by 'Pre-historic period'? (1)
2. How did man evolve? (1)
3. Tell about the period of the Iron Age. (1)
4. Write about the principles of Islam. (1)
5. What is Rationalism? (1)

Q.8 Answer any three of the following questions. Answer the question in 70-75 words. All questions carry 3 marks each.

1. Write a note on colonisation. (3)
2. Write about the Arabs Empire in Medieval age. (3)
3. Write about the means of transportation of early man. (3)
4. Write down the reasons for the decline of the Roman Empire. (3)
5. What do you know about Egyptian Script? (3)

Q.9 Answer any one of the following questions. Questions carry 7 marks each. Answer the questions in 225-250 words.

- a) Write about Alexander Empire in detail.
- b) Write about social, economic and cultural conditions of Medieval India.

(1×7=7)

Part D (Civics) (14)

Q.10 All questions are compulsory. Answer the question in one line or one word. All questions carry one mark each.

1. What do you mean by 'Family is the first school for the child'? (1)
2. What do you mean by Government? (1)
3. Why Government is essential in a State? (1)
4. What do you mean by Unitary form of Government? (1)
5. What do you mean by Democracy? (1)

Q.11 Answer any three of the following questions. Answer the question in 70-75 words.

1. What qualities are required in a good citizen? (3)
2. Explain in short the organs of the government. (3)
3. Give four characteristics of Democratic Government. (3)
4. For what type of needs man lives in the society? (3)

(3×3=9)